

Oyun Kavramı İle İlgili Anasınıfı Öğretmenlerinin Görüşleri

Opinions of Kindergarten Teachers About The Concept of Game

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, anasınıfı öğretmenlerinin oyun kavramına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Sakarya ilinde devlet kurumlarında görev yapmakta olan ve rastgele seçilen 20 anasınıfı öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada anasınıfı öğretmenlerinin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken uzman görüşlerine başvurulmuştur. Görüşmeler sonucunda toplanan veriler içerik analiz yöntemi ile analiz edilip, tablolar halinde raporlaştırılmıştır. Raporlar oluşturulurken; görüşmeler sonucunda elde edilen veriler birer birer incelenerek, benzer olan yanıtlar bir araya getirilmiş ve uygun kodlamalar ile temalar oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda anasınıfı öğretmenleri; oyun kavramının çocuğun kendi potansiyelini özgür bir şekilde yansıttığını, çocuk oyun oynamaz ise yaratıcılık ve hayal gücünün gelişmeyeceğini, çocuklarda oyun oynamanın herhangi bir yaşı olmadığını ve kız çocuklarının en çok evcilik oyunlarını erkek çocukların ise en çok araba oyunlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; anasınıflarında oynanan oyunlar ile ilgili önerilere yer verilmiştir. Anasınıfı öğretmenlerinin oyun kavramına yönelik görüşlerinin incelendiği bu araştırma sonuçlarının çocukların gelişimleri için çok kritik bir dönemi ortaya koyduğu için çocukların gelişimi konusunda literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Anasınıfı, Çocuk.

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine kindergarten teachers' views on the concept of play. In this study; It consists of five main sections: introduction, method, findings, results and discussion, and finally the recommendations section. Case study design, one of the qualitative research methods, was preferred as the method in the research. The study group of the research consists of 20 randomly selected kindergarten teachers working in state institutions in Sakarya province in the 2023-2024 academic year. In the study, the opinions of kindergarten teachers were collected with a semi-structured interview form. Expert opinions were consulted while preparing the semi-structured interview form developed by the researchers as a data collection tool. The data collected as a result of the interviews were analyzed using the content analysis method and reported in tables. While creating reports; The data obtained as a result of the interviews were examined one by one, similar answers were brought together and themes were created with appropriate coding. In line with the findings of the research, kindergarten teachers; They stated that the concept of play is a way for the child to freely reflect his or her own potential, that creativity and imagination will not develop if the child does not play, that there is no age limit for children to play, and that girls mostly prefer house games and boys mostly prefer car games. According to the results obtained in the research; Suggestions about games played in kindergartens are included. It is thought that this study, in which kindergarten teachers examine the concept of play, will contribute to the literature on children's development, as it reveals a very critical period for children's development.

Keywords: Play, preschool, child.

GİRİŞ

Hızla gelişmekte olan ve sürekli değişim gösteren dünyada bilginin uygulamada kullanılması ezber dayalı eğitimin yerini almaya başlamıştır. Bu bağlamda eğitimin amacı; bireylerin problem çözmesi, güven duyması, çok boyutlu düşünerek buluşlar yapması, yaratıcı olması, karşılaştıkları sorunlar ile baş edebilmesidir. Bir başka deyişle bireyler eğitim alarak düzenli bir şekilde, sağlıklı yaşam becerilerini, temel hareketleri, belirli kavramları ve stratejileri elde ederek bir üst eğitim seviyesine hazırlanır (MEB, 2012a). Bu sebeple bireyin hayatında ciddi bir yeri olan anasınıflarında öğrendikleri oyunların önemi oldukça fazladır. Böylesine önemli bir dönemde çocuklara oyun yoluyla uygulama yapmaya fırsat vermek, çocukların yaratıcılığını ortaya çıkarmak, keşfetmesine yardımcı olmak, karşılaştıkları problemler ile başa çıkmalarını sağlamak ve çok boyutlu düşüncelerini sağlamak gelişim açısından önemlidir. Çünkü oyunlar çocukların hem eğitiminde hem de kişilik gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir (Ulutaş, 2011). Bununla birlikte oyunlar çocuğun etrafındaki

Muhammet Gök¹
Dilek Öztürk²
Melike Kılıç³
Sezai Kirik⁴
Kadir Sinan Mete⁵
Onur Şahin⁶

How to Cite This Article

Gök, M., Öztürk, D., Kılıç, M., Kirik, S., Mete, K. S. & Şahin, O. (2024). "Oyun Kavramı İle İlgili Anasınıfı Öğretmenlerinin Görüşleri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 10(1): 87-93. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10620608>

Arrival: 27 November 2023
Published: 31 January 2024

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

diğer bireyler ile ilişki kurmasına, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine yardımcı olmaktadır (Hazar, 2006).

Oyun kavramının geçmişten günümüze kadar uzanan bir yapısı olduğundan çok farklı tanımları yapılmıştır. Oyun; çocuklar için günlük rutinlerinin dışında kalan, belirlenmiş bir amacı olan fiziksel ve zihinsel yapılan etkinliklerdir (Özdenk, 2007). Bir başka tanımıyla oyun; çok geniş bir etki alanına sahip, çocukların kişiliklerinin oluşmasında tamamen etkisinin olduğu bilinen bir etkinlik alanıdır (Uluğ, 1999). Oyun kavramının tanımı genel anlamda yapılacak olursa; yetişkinlerin çocukları tanımalarına yardımcı olurken anasınıflarında çok önemli bir yeri olan doğal bir yoldur (Sevinç, 2004). Oyun çocuklar için çok ciddi bir uğraştır. Çocuklar oyun oynarken aynı zamanda eğlenir, gelişir ve sosyalleşir. Çocuklar oyun yoluyla sevgisini, saldırganlık duygusunu, nefretini ve sevincini dışa aktarırlar (Aral, 2001).

Oyun çocuklar için en kolay ve etkisi en fazla olan öğrenme alanıdır (Mistrett ve Bickart, 2009). Bu bağlamda oyunun çocukların eğitimlerinde ve gelişimlerinde yerinin önemli olduğu vurgulanabilir. Çocuklar için oyun, herhangi bir şey araştırmak, bulmak, yeni şeyler keşfetmek, üretmek, bilgileri yeniden düzenlemek ve bilgileri yapılandırmaktır (Ramazan, 2013). Bu nedenle oyun çocukların ilköğretim basamağı olan anasınıflarında öğretim programlarında yerini almıştır (Morgan, 2007). Anasınıflarında oyun ile öğretim programı arasında çok yönlü bir ilişki vardır. Programın uygulayıcısı olan anasınıfı öğretmenleri belirli alanlardaki becerileri ve kavramları çocuklara kazandırmak için oyun deneyimleri sağlar (Hoorn, Nourot, Scales ve Alward, 1993). Bu sebeple anasınıfı öğretmenlerinin oyun kavramı hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmaları oldukça önemlidir. Çünkü oyunlar öğretmenlerin programdaki amaçlarına ulaşmalarında çok önemli bir etkidir (Saracho ve Spodek, 1995). Öğretmenlerin oyunların çocuklar için ne ifade ettiğini ve çocuğun gelişimindeki etkisinin ne olduğunu bilmesi gerekmektedir. Çünkü öğretmen oyunların çocukların öğrenmelerinde en üst seviyede nasıl etki bırakacağını konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olursa amacını gerçekleştirebilir (Tüfekçioğlu, 2001).

Çocukların eğitim hayatında anasınıfının ve oyun kavramının önemli bir yeri vardır. Çocuklar oyun oynarken fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal açıdan kendini geliştirme fırsatı bulurken bununla birlikte sağlıklı yaşam sürdürebilmesi için bir fırsat elde etmektedir. Oyun aracılığıyla öğrenme, okul öncesi programının ayrılmaz bir parçası olarak görülmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmalar incelendiğinde, öğrenme sürecinde oyunun dahil edilmesi ile öğrencilerin performanslarının önemli ölçüde arttığı görülmektedir (Thomas, Howard ve Miles, 2006; Howard ve McInnes, 2012). Bu sebeple çocuklar anasınıfından itibaren hatta daha küçük yaşlardan başlayarak oyunlara katılmak için eğilim gösterir. Çocuğun göstermiş olduğu bu eğilim eğitimin genel amaçlarından birisidir. Oyunun çocuk hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmada ve çocukların kendi yaşantıları ve becerileri incelenmesi açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir (Clark ve Moss, 2001; Dockett ve Perry, 2005). Mevcut araştırmayla anasınıfı öğretmenlerinin oyun kavramı hakkındaki görüşlerini inceleyerek, önerilerini alana sunmak bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmayla anasınıfı öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun kavramının derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer verilen sorulara cevap aranmıştır.

- ✓ Anasınıfı öğretmenlerine göre oyun kavramı nasıl açıklanır?
- ✓ Anasınıfı öğretmenlerine göre çocukların oyun oynama nedenleri nelerdir?
- ✓ Anasınıfı öğretmenine göre çocuk oyun oynamaz ise gelişimi nasıl etkilenir?
- ✓ Anasınıfı öğretmenine göre çocuklar kaç yaşına kadar oyun oynamalıdır?
- ✓ Anasınıfı öğretmenlerine göre kız ve erkek çocukların sınıflarda en çok oynadığı oyunlar hangisidir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi çeşidi olan durum çalışması deseni model olarak tercih edilmiştir. Durum çalışması, bir olayın derinlemesine ele alındığı, verilerin sistemli bir şekilde toplandığı ve olayın geçtiği gerçek ortamda neler olduğunun incelendiği yöntem çeşitlerinden biridir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Mevcut araştırma ile bu yöntem kullanılarak, oyun kavramını derinlemesine ve detaylı olarak ele almak ve anasınıflarında oynanan oyunlara ilişkin öğretmenlerin görüş ve önerileri sunmak amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu ve Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplandığı çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Sakarya ilinde devlet kurumlarında görev yapmakta olan ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre seçilen 20 anasınıfı öğretmeni oluşturmaktadır. Görüşmeler yüz yüze ve on beş dakikalık süre ile gerçekleşmiştir. Öğretmenler gönüllü olarak seçilmiş ve kişisel özelliklerinin yer aldığı bilgiler Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1: Anasınıfı Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerine Ait Veriler

Demografik Özellikler		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	16	80
	Erkek	4	20
Yaş aralığı	20-30 yaş arası	2	10
	31-40 yaş arası	12	60
	41 yaş ve üzeri	6	30
Öğrenim durumu	Lisans	18	90
	Yüksek Lisans	2	10
Toplam		20	100

Tablo 1’de araştırma verilerinin toplandığı çalışma grubunu oluşturan anasınıfı öğretmenlerine ait veriler incelendiğinde, öğretmenlerin en fazla %80’i kadın (n=16) ve %20’si erkek (n=4) yani kadın anasınıfı öğretmenlerinin sayısının fazla olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin anasınıfı öğretmenliğinin meslek olarak genellikle kadın öğretmenler tarafından tercih ediliyor olması olabilir. Bununla birlikte araştırmada yer alan katılımcıların %60’ı 31-40 yaş aralığında (n=12) ve %90’ı lisans mezunu (n=18) olacak şekilde anasınıfı öğretmenlerinden oluştuğu belirlenmiştir.

Araştırmada anasınıfı öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun kavramını derinlemesine incelenmek amacıyla hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmacıların hazırladığı görüşme sorularının uygunluğu için uzmanlardan (n=2) görüş alınmıştır. Uzman görüşleri ışığında beş sorudan oluşan görüşme sorularına son şekli verilerek uygulanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşmeler, herhangi bir konu hakkında belli konu başlıkları ya da sorunlarla ilgili önceden planlanan bir görüşme türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Araştırmada anasınıfı öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun kavramını derinlemesine incelenmek amacıyla hazırlanan görüşme formu katılımcılara uygulanmıştır. Uygulama katılımcıların gönüllülük esasına göre tespiti sonrası uygun zaman ve yer planlanarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 15 dakikalık sürelerde gerçekleşmiştir. Formlar toplamda 20 katılımcıya dağıtılmış tamamı geçerli olmuştur. Araştırmada görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesi içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin içerik analizi yapılırken anasınıfı öğretmenlerinin her bir soruya ilişkin görüşlerinden kodlar oluşturulmuş, kodlardan da temalar oluşturulmuştur. Görüşme verileri analiz edilip raporlaştırılırken öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3.....Ö20 şeklinde kod isimleri verilmiştir.

Araştırmanın niteliğinin artırılması için uzman incelemesinin yanında katılımcı teyidi de alınmıştır. Böylece inandırıcılığı güçlendirilmiştir. Bununla birlikte araştırmanın güvenilirliğinde tutarlılığın sağlanması için verilerin analizi sürecinde iki araştırmacı tarafından veriler bağımsız olarak analiz edilmiştir. Son olarak kodlanan veriler birlikte incelenerek değerlendirilmiştir. Farklı olarak tespit edilen kodlamalar görüş birliği sağlanarak orta bir kategoride belirtilmiştir.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.

Araştırmanın birinci alt problemi çerçevesinde anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2: Anasınıfı öğretmenlerine göre oyun kavramı nasıl açıklanır? Sorusuna ilişkin bulgular.

Tema (Kategoriler)	Kodlar	f	%
Anasınıfı öğretmenlerine göre oyun nedir?	Çocuğun potansiyelini ve kendini özgürce ifade etmesi	12	60
	Eğlenme ortamı	8	40
	Öğrenme ve gelişme ortamı	6	30
	Hayata hazırlık aktiviteleri	3	15

Tablo 2 incelendiğinde, anasınıfı öğretmenlerinin oyun nedir? Sorusuna ilişkin görüşleri en çok %60 oranında “çocuğun potansiyelini ve kendini özgürce ifade etmesi” (n=12) şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırasıyla %40 oranında “eğlenme ortamı” (n=8), %30 oranında “öğrenme ve gelişme ortamı” (n=6) ve %15 oranında “hayata hazırlık aktiviteleri” (n=3) şeklinde olduğu görülmüştür. Anasınıfı öğretmenlerinden alınan cevaplarından bire bir olarak alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö₃: “Bana göre çocuk kendini potansiyelini ortaya çıkartır, kendini dış dünyaya özgürce ifade eder.”

Ö₇: “Çocuk için oyun oynamak en güzel eğlenme durumudur yani oyun ortamı ona eğlenme ortamı gibi gelir.”

Ö₁₉: “Çocuk oyun oynarken kendini bazı beceriler anlamında geliştirir, yaparak yaşayarak öğrenme dediğimiz yöntemi farkında olmadan kullanır aslında.”

Ö₁₁: “Çocuk oyun oynarken aslında kendini hayata hazırlar, bir nevi hayatın provasını yapar diyebilirim.”

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.

Araştırmanın ikinci alt problemi çerçevesinde anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 3’te belirtilmiştir.

Tablo 3: Anasınıfı öğretmenlerine göre çocukların oyun oynama nedenleri nelerdir? Sorusuna ilişkin bulgular.

Tema (Kategoriler)	Kodlar	f	%
Anasınıfı öğretmenlerine göre çocukların oyun oynama nedenleri nelerdir?	Çocuklar oyun oynamaya ihtiyaç duyar	14	70
	Çocuklar eğlenmek için oyun oynar	10	50
	Çocuklar enerjilerini atarlar, rahatlarlar	6	30
	Çocuklar hayatı öğrenirler	2	10

Tablo 3 incelendiğinde, anasınıfı öğretmenlerinin çocukların oyun oynama nedenleri nelerdir? Sorusuna ilişkin görüşleri en çok %70 oranında “çocuklar oyun oynamaya ihtiyaç duyar” (n=14) şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırasıyla %50 oranında “çocuklar eğlenmek için oyun oynar” (n=10), %30 oranında “çocuklar enerjilerini atarlar, rahatlarlar” (n=6) ve %10 oranında “çocuklar hayatı öğrenirler” (n=2) şeklinde olduğu görülmüştür. Anasınıfı öğretmenlerinden alınan cevaplarından bire bir olarak alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö₁₄: “Çocuk gündelik yaşantısında oyun oynamaya ihtiyaç duyar, oyun o yaştaki çocukların günlük rutinedir.”

Ö₈: “Çocuk oyun oynarken her şeyi unuttur, kendisini sadece oyuna verir ve sadece eğlenir. Bu yüzden bir çocuğu mutlu etmek çok kolaydır; onunla oynamak yeterlidir.”

Ö₁₃: “Çocuğu bir potansiyel olarak düşündüğümüzde, inanılmaz bir enerji ile yüklü olduğunu biliriz. Peki bu enerjiyi çocuk nasıl boşaltacak tabi ki oyun oynayarak. Kendini rahat ve mutlu hissettiği an oyunun anı.”

Ö₂: “Çocuklara hayatı öğretmek için bir yoldur oyun aslında, en azından anasınıfında oynanan evcilik oyunu mesela.”

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.

Araştırmanın üçüncü alt problemi çerçevesinde anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 4’te belirtilmiştir.

Tablo 4: Anasınıfı öğretmenine göre çocuk oyun oynamaz ise gelişimi nasıl etkilenir? Sorusuna ilişkin bulgular.

Tema (Kategoriler)	Kodlar	f	%
Anasınıfı öğretmenlerine göre çocuk oyun oynamaz ise gelişimi nasıl etkilenir?	Çocuk içine dönük ve kapanık olur.	11	55
	Çocuk öğrenmede sorunlar yaşar.	8	40
	Çocuğun yaratıcılık ve hayal gücü gelişmez.	6	30
	Çocuğun doğasına aykırı bir durum olur.	1	10

Tablo 4 incelendiğinde, anasınıfı öğretmenlerinin çocuk oyun oynamaz ise gelişimi nasıl etkilenir? Sorusuna ilişkin görüşleri en çok %55 oranında “çocuk içine dönük ve kapanık olur” (n=11) şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırasıyla %40 oranında “çocuk öğrenmede sorunlar yaşar” (n=8), %30 oranında “çocuğun yaratıcılık ve hayal gücü gelişmez” (n=6) ve %10 oranında “çocuğun doğasına aykırı bir durum olur” (n=1) şeklinde olduğu görülmüştür. Anasınıfı öğretmenlerinden alınan cevaplarından bire bir olarak alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö₈: “Çocuk oyun oynamaz ise, içine kapanır, mutsuz olur yani kendini hiçbir şekilde ifade etmez. Dış dünyadan kendini koparır.”

Ö₁₇: “Sosyal gelişimleri geriler, öğrenmede sorun yaşar, hareket gelişimleri kısıtlı olur. Yani çocuk için en kritik gelişim dönemini olumsuz geçirirler.”

Ö₅: “Çocuğun hayal dünyası, düşünme becerisi yaratıcılığı zayıflar hatta gelişmez diyebilirim.”

Ö₂₀: “Çocuklar bu dönemde oyun oynamazlar ise çocuk olamazlar yani davranışları yetişkinler gibi olur. Bu nedenle bu dönem çocuklarında oyun şarttır. Mutlaka çocuk oyun ile tanışmalı ve yaşamalıdır.”

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.

Araştırmanın birinci alt problemi çerçevesinde anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 5’te belirtilmiştir.

Tablo 5: Anasınıfı öğretmenine göre çocuklar kaç yaşına kadar oyun oynamalıdır? Sorusuna ilişkin bulgular.

Tema (Kategoriler)	Kodlar	f	%
Anasınıfı öğretmenlerine göre çocuk kaç yaşına kadar oyun oynamalıdır?	Oyunun yaş sınırı yoktur.	13	65
	10-12 yaş aralığına kadar	6	30
	12-14 yaş aralığına kadar	5	25

Tablo 5 incelendiğinde, anasınıfı öğretmenlerinin çocuklar kaç yaşına kadar oyun oynamalıdır? Sorusuna ilişkin görüşleri en çok %65 oranında “oyunun yaş sınırı yoktur” (n=13) şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırasıyla %30 oranında “10-12 yaş aralığında” (n=6) ve %25 oranında “12-14 yaş aralığında” (n=5) şeklinde olduğu görülmüştür. Anasınıfı öğretmenlerinden alınan cevaplarından bire bir olarak alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö₁₃: “Bana göre oyun oynamanın herhangi bir yaş sınırı yoktur. İnsan her yaşta oyun oynayabilir.”

Ö₁₈: “Çocuk 6. Sınıfa kadar oyun oynamaya devam eder, etmeli yani tam anlamıyla oyun oynar eğlenir, şart olmadan kuralsız tamamen kendini vererek yani 12 yaşına kadar diyebilirim.”

Ö₉: “ Bana göre çocuk ortaokulu bitirene kadar yani liseye geçene kadar rahatlıkla oyun oynayabilir. Zaten her yaş gurubuna göre geleneksel çocuk oyunları var ortaokulda.”

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.

Araştırmanın birinci alt problemi çerçevesinde anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6: Anasınıfı öğretmenlerine göre kız ve erkek çocukların sınıflarda en çok oynadığı oyunlar hangisidir? Sorusuna ilişkin bulgular.

Tema (Kategoriler)	Cinsiyet	Kodlar	f	%
Anasınıfı öğretmenlerine göre kız ve erkek çocukların oynadıkları oyunlar nelerdir?	Kızlar	Evcilik oyunu	17	85
		Bahçe oyunları	8	40
	Erkekler	Araba oyunları	15	75
		Asker-Polis oyunları	9	45

Tablo 6 incelendiğinde, anasınıfı öğretmenlerinin kız ve erkek çocukların oynadıkları oyunlar nelerdir? Sorusuna ilişkin görüşleri kız öğrenciler için en çok %85 oranında “evcilik oyunu” (n=17) ve erkek öğrenciler için en çok %75 oranında “araba oyunları” (n=15) şeklinde olduğu görülmüştür. Diğer görüşler sırasıyla kızlar için %40 oranında “bahçe oyunları” (n=8) ve erkekler için %45 oranında “asker-polis oyunları” (n=9) şeklinde olduğu görülmüştür. Anasınıfı öğretmenlerinden alınan cevaplarından bire bir olarak alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö₃: “Bana göre bu yaştaki kız öğrenciler genellikle evcilik oyunu oynamayı seviyorlar, daha mutlu oluyorlar.”

Ö₆: “Anasınıfı yaşındaki erkek çocuklar genelde araba oyunları yani sadece araba şeklinde değil taşıt olan oyunları oynarken çok mutlu oluyorlar ve seviyorlar.”

Ö₁₅: “ Kız öğrencilerin bahçe oyunlarını sevdiğini düşünüyorum. Erkek öğrencilerin ise silahlı tüfekli oyunları askercilik, polisçilik oyunları çok hoşlarına gidiyor.”

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın birinci alt probleminin verileri doğrultusunda; anasınıfı öğretmenlerinin oyun kavramı ile ilgili açıklamalarından yola çıkarak oyunun, çocuğun potansiyelini ve kendini özgürce ifade etmesi şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adak Özdemir ve Ramazan (2014) okul öncesinde oyun ile ilgili yaptıkları çalışmalarında oyun nedir? Sorununa cevaben çocuğun kendini ifade edebilmesi sonucuna ulaştıklarını belirtmişlerdir. Yine Tekin ve Tekin (2007) okul öncesi öğretmenleri ile ilgili yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlere sordukları “oyun ne anlama geliyor” sorusuna cevaben araştırma sonucunda oyunun çocukların doğal ihtiyacı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların mevcut araştırma sonuçlarına paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt probleminin verileri doğrultusunda; anasınıfı öğretmenlerinin çocuklar neden oyun oynarlar ile ilgili açıklamalarından yola çıkarak çocukların oyun oynamaya ihtiyaç duydukları bu nedenle oyunun onlar için bir gereksinim olduğu şeklinde sonucuna ulaşılmıştır. Mavis (2008) Ganalı okul öncesi

çocukları için öğretmenler ile yaptığı araştırmasında, oyunun çocuklar için doğaları gereği tamamen içgüdüsel olarak gerçekleştirdikleri bir aktivite olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte Adak Özdemir ve Ramazan (2014) okul öncesinde oyun ile ilgili yaptıkları çalışmalarında oyunun çocuklar için doğal bir ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Bu araştırma sonuçlarının mevcut araştırma sonucu ile örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin verileri doğrultusunda; anasınıfı öğretmenlerinin çocukların eğer oyun oynamazlar ise gelişimlerinin nasıl etkileneceği ile ilgili açıklamalarından yola çıkarak, çocuğun eğer oyun oynamaz ise içine kapanık olacağı ve dış dünya ile ilişkisinin kopacağı şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adak Özdemir ve Ramazan (2014) okul öncesinde oyun ile ilgili yaptıkları çalışmalarında; bu dönemdeki çocukların eğer oyun oynamazlar ise olumsuz duygular geliştireceklerini vurgulamışlardır. Yani çocukların ruhsal ve sosyal gelişimlerinin eksik kalacağını, öğrenmelerde güçlük çekeceklerini ve hareket gelişimlerinin olumsuz yönde olacağını belirtmişlerdir. Bununla birlikte Güneş ve Tuğrul (2012) öğretmenlerin çocukların oyun oynaması ile ilgili fikirlerini inceledikleri çalışmalarında, öğretmenlerin çocuklarda oyun oynamamanın hem bilişsel hem de duygusal açıdan olumsuzluklara neden olacağı sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmalarının sonuçlarının mevcut araştırmanın sonucu ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminin verileri doğrultusunda; anasınıfı öğretmenlerinin çocukların hangi yaş aralığına kadar oyun oynaması gerektiği ile ilgili açıklamalarından yola çıkarak, çocuğun oyun oynamasının yaş sınırının olmadığı şeklinde sonucuna ulaşılmıştır. Adak Özdemir ve Ramazan (2014) okul öncesinde oyun ile ilgili yaptıkları çalışmalarında, okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun oyun oynamak için belirli bir yaş aralığında olunmasının gerekmediğini belirtmişlerdir. Yani okul öncesi öğretmenlerine göre oyun aktiviteleri hayatın her anında ve her yerinde sürebilecek bir kavramdır. Bu kavramın çocuğun hayatındaki öneminin yerinin çok önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç araştırma sonucunu desteklemektedir.

Araştırmanın beşinci alt probleminin verileri doğrultusunda; anasınıfı öğretmenlerinin kız ve erkek öğrencilerin tercih ettikleri oyunlar ile ilgili açıklamalarından yola çıkarak, kız öğrencilerin en çok evcilik oyununu ve erkek öğrencilerin ise en çok arabacılık oyununu tercih ettikleri şeklinde sonucuna ulaşılmıştır. Liss (1981) oyuncak oyunlarını cinsiyet değişkenine göre analiz ettiği çalışmasında, kızlar ve erkeklerin cinsiyetlerine özgü oyuncaklar ile oynadıklarını belirtmiştir. Yani Liss (1981)'e göre kız çocukları genellikle bebekler ile oynarken erkek çocukları ise kamyon gibi tekerlekli oyuncaklarla oynamaktadır. Bununla birlikte Adak Özdemir ve Ramazan (2014) okul öncesinde oyun ile ilgili yaptıkları çalışmalarında, anasınıfı döneminde bulunan kız çocuklarının genellikle evcilik oynamayı tercih ettiğini, erkek çocukların ise genellikle araba oyununu oynamayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu araştırma sonuçlarının mevcut araştırma sonucunu ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

ÖNERİLER

Araştırma Sonuçlarına Göre Öneriler

- ✓ Bütün anasınıflarına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çocukların bu dönemlerinin daha verimli geçirilmesi için gerekli oyun çeşitleri tedarik edilebilir.
- ✓ Bütün anasınıflarına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çocukların bu dönemlerinin daha verimli geçirilmesi için gerekli oyun alanlarının sağlanması konusunda destek olunabilir.
- ✓ Bütün anasınıflarına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çocukların bu dönemlerinin daha verimli geçirilmesi için öğretim programlarında güncelleme yaparak oyun oynama etkinliklerine daha çok yer verilmesi sağlanabilir.
- ✓ Anasınıflarında öğrencilerin cinsiyet farkı gözetmeksizin birlikte oyun oynayabilecekleri oyun çeşitlerine daha fazla yer verilebilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- ✓ Mevcut araştırma sadece Sakarya ilindeki devlet okullarında çalışan anasınıfı öğretmenleri ile sınırlıdır. Araştırma özel ve resmi olmak üzere Türkiye'deki tüm okullardaki görev yapan anasınıfı öğretmenlerini kapsayarak yapılabilir.
- ✓ Araştırma nitel araştırma yöntemi kapsamında görüşme yolu ile yapılmıştır. Benzer bir araştırma gözlem yolu ile de yapılabilir.
- ✓ Mevcut araştırma sadece anasınıfı öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Benzer bir araştırma anaokullarında görevli idareciler ve anasınıfında çocukları olan veliler ile de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adak Özdemir, A. & Ramazan, O. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin oyuna ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 298-308.
- Aral, N. (2001). *Okul öncesi eğitimde oyun*. İstanbul: Ya Pa Yayıncılık.
- Clark, A. & Moss, P. (2001). *Listening to young children: the mosaic approach*. London: National Children's Bureau for the Joseph Rowntree Foundation.
- Dockett, S. & Perry, B. (2005). Researching with children: insights from the Starting School Research Project. *Early Child Development and Care*, 175(6), 507-522.
- Güneş, G. & Tuğrul, B. (2012). A play tens of teachers, and hundreds of their ideas about child' who doesn't play. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 47, 2025-2030.
- Hazar, M. (2006). *Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim*. Ankara: Tutubay Limitet Şirketi Yayınları.
- Hoorn, J.V., Nourot, P.M., Scales, B. & Alward, K.R. (1993). *Müfredatın merkezinde oynayın*. New York: Merrill.
- Howard, J. & McInnes, K. (2012). The impact of children's perceptions of an activity as play rather than not play on emotional wellbeing. *Child*, 38(1), 1-6.
- Liss, M. B. (1981). Patterns of toy play: An analysis of sex differences. *Sex Roles*, 7(11), 1143-1150.
- Mistrett, S. & Bickart, T. (2009). Child's play: The best way to learn. *Middle East Educator*, 18-22.
- Morgan, H. (2007). *Early childhood education: History, theory, practice*. United States of America: Rowman and Littlefield Education Publishing.
- Özdenk, Ç. (2007). *6 yaş grubu öğrencilerinin psikomotor gelişimlerinin sağlanmasında oyunun yeri ve önemi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Mavis, D. G. (2008). *Ghanainan preschool and kindergarten teachers' beliefs about play*. Proquest Dissertation and Theses, Unpublished PHD Thesis: Denton /Texas.
- MEB. (2012a). *Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Ramazan, O. (2013). *Oyun etkinlikleri II. Çocuk ve oyun*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Sevinç, M. (2004). *Erken çocukluk gelişimi ve eğitimde oyun*. İstanbul: Yayıncılık Matbaası.
- Saracho, O. N. & Spodek, B. (1995). Children's play and early childhood education: Insights from history and theory. *Journal of Education*, 177(3), 129-148.
- Tekin, G. & Tekin, A. K. (2007). Türk erken çocukluk eğitimcilerine göre çocuk oyununun anlamları: Fenomenolojik bir çalışma. *Öğretim Psikolojisi Dergisi*, 34(4), 207-213.
- Thomas, L., Howard, J. & Miles, G. (2006). The effectiveness of play practice for learning in the early years. *Psychology of Education Review*, 30(1), 52-58.
- Tüfekçioğlu, Ü. (2001). Çocukların oyunu ve öğretmenin rolü. *Çocukta Hareket, Oyun Gelişimi ve Öğretimi* (Ed. Ü. Tüfekçioğlu), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayın No 1295, 133-162.
- Uluğ, M. (1999). *Niçin oyun? Çocuğun gelişiminde ve çocuğu tanımada oyunun önemi*. İstanbul: Özne ve Göçebe Yayınları.
- Ulutaş, A. (2011). Okul öncesi dönemde drama ve oyunun önemi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 233-242.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayın Evi.